

Πολύς λόγος γίνεται για την αδιαφορία των νέων για την ανάγνωση και τα εξωσχολικά βιβλία. Επαναλαμβάνεται συχνά ότι μεγάλη ευθύνη γι' αυτό έχει το σχολείο, και ειδικά το μάθημα της λογοτεχνίας, από το οποίο περιμένουμε να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον των παιδιών για την ανάγνωση και να προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, ώστε οι μαθητές να γίνουν συστηματικοί αναγνώστες. Αυτή είναι και η μεγάλη πρόκληση της διδακτικής της λογοτεχνίας, να προτείνει, δηλαδή, ένα μάθημα το οποίο όχι απλώς να διδάσκει κάποια κείμενα, αλλά και να θέτει τα θεμέλια για τη δημιουργία ανεξάρτητων και συστηματικών αναγνωστών.

Ωστόσο, για να καρποφορήσουν οι προσπάθειές μας, θα πρέπει να τοποθετήσουμε το πρόβλημα κάπως γενικότερα. Το σχολείο δεν είναι απομονωμένο από την κοινωνία και κανένα μάθημα δεν μπορεί να κάνει θαύματα. Οι μαθητές αλλά και οι εκπαιδευτικοί προσέρχονται στο σχολείο με ήδη σχηματισμένες αντιλήψεις για την ανάγνωση, τη λογοτεχνία, τους συγγραφείς και τα έργα. Τις αντιλήψεις αυτές τις έχουν διαμορφώσει μέσα σε πολλούς άλλους χώρους και χάρη σε ποικίλες πηγές μηνυμάτων και ερεθισμάτων: την οικογένεια, την τηλεόραση, τις εφημερίδες και τα περιοδικά, την αγορά, τα βιβλιοπωλεία, τις βιβλιοθήκες, τις ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις, στις οποίες, τυχαία ή οργανωμένα, συμμετέχουν.[]

Η σχέση, επομένως, των εξωσχολικών ερεθισμάτων, της σχολικής διδασκαλίας και της εδραίωσης της συνήθειας της ανάγνωσης είναι ένα μονοπάτι δύσβατο με πολλές επικίνδυνες στροφές, παρά μια ανοιχτή λεωφόρος.
(Διασκευασμένο απόσπασμα από κείμενο της Βενετίας Αποστολίδου με θέμα «Νέοι και ανάγνωση», Ελευθεροτυπία, 24 - 02 - 2006)

Δραστηριότητα

1. Να χαρακτηρίσεις με την ένδειξη Σωστό – Λάθος τις προτάσεις που ακολουθούν με βάση το περιεχόμενο του κειμένου.

- I. Το σχολείο έχει την αποκλειστική ευθύνη για την αδιαφορία των νέων απέναντι στη λογοτεχνία.
- II. Μεγάλη πρόκληση για τη διδακτική της λογοτεχνίας είναι να καλλιεργήσει στους νέους θετική στάση απέναντι στην ανάγνωση.
- III. Οι ήδη διαμορφωμένες αντιλήψεις των μαθητών και των εκπαιδευτικών για την ανάγνωση, τη λογοτεχνία, τους συγγραφείς και τα έργα επηρεάζουν σε πολύ μικρό βαθμό το μάθημα της λογοτεχνίας.
- IV. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα η συγγραφέας παρουσιάζει τρόπους με τους οποίους το μάθημα της λογοτεχνίας μπορεί να κινητοποιήσει το ενδιαφέρον των νέων για την ανάγνωση.
- V. Στο συγκεκριμένο απόσπασμα η συγγραφέας παρουσιάζει τους παράγοντες που επηρεάζουν τη στάση των μαθητών απέναντι στην ανάγνωση λογοτεχνικών κειμένων.

2. Στις προτάσεις που ακολουθούν να αντικαταστήσεις τις υπογραμμισμένες λέξεις/φράσεις με τις συνώνυμες που βρίσκονται στην παρένθεση και να παρατηρήσεις αν αλλάζει κάτι στη σημασία ή στο ύφος. Επίσης, να σημειώσεις ποιες από τις υπογραμμισμένες λέξεις χρησιμοποιούνται με μεταφορική σημασία.

- I. Ωστόσο, για να καρποφορήσουν (για να φέρουν αποτέλεσμα) οι προσπάθειές μας, θα πρέπει να τοποθετήσουμε (δούμε) το πρόβλημα κάπως γενικότερα.
- II. Οι μαθητές αλλά και οι εκπαιδευτικοί προσέρχονται στο σχολείο με ήδη σχηματισμένες αντιλήψεις (τις δικές τους απόψεις) για την ανάγνωση, τη λογοτεχνία, τους συγγραφείς και τα έργα.

Ενδεικτικές απαντήσεις

1. I: Λάθος, II: Σωστό, III: Λάθος, IV: Λάθος, V: Σωστό
2. Μολονότι η σημασία των προτάσεων δεν αλλάζει σημαντικά, το ύφος γίνεται πιο απλό, καθώς χρησιμοποιούνται λέξεις περισσότερο συνηθισμένες στον καθημερινό λόγο.

Λέξεις που χρησιμοποιούνται με μεταφορική σημασία είναι: καρποφορήσουν, τοποθετήσουμε.